

ne je bilo ukradenih iz aktovke ob priliki potovanja z avtomobilom 7500 Din.

Neznosna vročina in suša v Ameriki. Strahovita suša je zajela deset držav v Severni Ameriki, ki se razprostirajo v območju reke Missuri. Deževalo že ni nad 30 dni in vlada neznosna vročina. Suša je čisto uničila poljske pridelke in živina je radi pomanjkanja vode v obupnem stanju. Radi pomanjkanja vode pošiljajo farmarji živino v klavnice. Živina ni samo brez vode, ampak tudi brez krme, saj nudijo nepregledno obširni pašniki sliko pogorišč. Po mestih je življenje kot izumrlo. Zaprte so šole in trgovine. Ljudje se skrivajo po kletah. Po tovarnah delajo samo po par ur v nočeh. Radi vročine je zastalo gospodarsko življenje. Skoro vse reke in potoki so usahnili in postaja položaj z vsakim dnevom obupnejši. Če bo trajala suša še en teden, bo poginila vsa živina. Vodo deli ljudem oblast.

Tečaj za vojaško-glasbeno šolo v Vrhu je razpisan. To leto se sprejme 50 mladeničev, starih od 14 do 16 let. Vsa pojasnila lahko dobite pri kapelniku Josipu Petroviču. Vsak dan od 9. do 11. ure v Narodnem domu, Maribor.

Prof. dr. Karl Glaser — Obris življenja in dela. Spisal dr. Dolar. Knjiga, ki nam prikazuje izrednega moža domoljuba, stane le 8 Din in se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »**Franz Josefova**« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

Dr. med. Klara Kukovec, Krekova ulica 18, zopet redno ordinira. 732

Obžalovanja vredni slučaji.

Vlomilci so vdrl v pisalno mizo posestnika in krčmarja pri Sv. Marjeti ob Pešnici g. Alojza Schickerja in so mu odnesli 3000 Din.

Hitro prijet vlomilec. Neznanec se je te dni v Mariboru splazil v hišo v Gosposki ulici, v kateri je trgovina krojača Cverlina. V noči je hotel izropati

Največje lopove zasledujejo na Angleškem s pomočjo avtomobilov, letal in radija.

denar, a ga je zmotil pri tem poslu nenadoma se vrnuli domači sin. Vlomilec je ubil veliko izložbeno šipo in srečno utekel, dasiravno se je hudo obrezal po roki na šipi. Dne 19. t. m. zvečer je videl nekdo na mostu v Sp. Dupleku, kako si je mlad človek povezoval ranjeno roko in je obvestil orožniško patruljo. Orožnikom je priznal prijeto, da se piše Milan Širok, je zbežal iz Gorice in se je ranil ob razbiti šipi v Mariboru. Orožniki so predali Široka mariborski policiji, kjer so ga zaslišali. Širok je prišel v našo državo pred meseci. V Ljubljani je že bil zaprt radi špionaže ter izgnan v Avstrijo, odkoder se je vrnil samovoljno v Jugoslavijo. Star je 30 let in po poklicu zdravniški sluga.

Huda posledica samomorilnega namena. V Ljutomeru pri posestniku Romanu Muratu služi za pastirja 55letni Franc Viher iz Radomščaka. Priletnega pastirja je objel obup nad življenjem. Sklenil je samomor s pomočjo električnega toka z visoko napetostjo. Splezal je na stolp električnega daljnovoda iz Fale. Na vrhu stolpa in že prav blizu žic je omahnil in padel na tla skozi veje jelševja. Pri padcu ga je ena od vej tako oplazila po očesu, da bo najbrž ob vid.

Pojasnilo k uboju sosa. V zadnji številki smo kratko poročali o uboju 37letnega posestnika in lovskega čuvaja Jakoba Perneka iz Gruškovja v Halozah. Sedaj je dokazano, da je ubil Perneka 52let stari sosed Jožef Kozel. Oba omenjena soseda sta bila v sovraštvu. Sta se tudi tožarila in usodepolnega dne je prišlo med obema do prepira, ker se je oglasil Pernek pri Kozelu in je zahteval vrnitev najdenega biča. Po Kozelovi izpovedi je hotel lovski čuvaj Kozela ustreliti, a je pri ruvanju za puško padel na tla, nakar mu je iztrgal sosed orožje ter je začel mlatiti po Perneku tako dolgo s puškinim kopitom, da ga je zlomil in je zbiti obležal. Ko je pa sosed zmagovalec videl, da pobiti zopet dviga glavo, ga je obdelal še z motiko do smrti. Kozel je tako divjal, da ni mogel nikdo Perneku priskočiti na pomoč. Ubiti lovski čuvaj zapušča ženo in 3 otroke.

Trije tički na zatožni klopi. Dne 18. julija je imelo mariborsko sodišče opravka z mlado tropsko deteljico, ki ne obeta nič dobrega. Obtoženi so priznali 13 večjih vlovov in tatvin, katere so zagrešili po Slov. goricah. Ivan Slavinec iz Veličan je bil obsojen na 1 leto in 8 mesecev, Ivan Bratko od Šmiklavža na 1½ leta in Anton Peserl iz Brebrovnika na 9 mesecev strogega zapor.

Nepopoljšljiv. Anton Ljubša, 24letni delavec iz Maribora, je bil obsojen pred kratkim radi tatvin na 1 leto pogojno.

Kako postaneš milijonar?

Na ravno kar stavljen vprašanje je dal pred kratkim odgovor ameriški milijonar Bowers, ki je dajal na svoj 50. rojstni dan radovednim časnikarjem pojasnila na razna vprašanja. Milijonar je pripovedoval: »Kot 20 letni fantin sem pričel z razprodajo časopisov. To službo sem zgubil radi bolezn. Nato sem postal snažilec čevljev in kot tak sem si prihranil par sto dolarjev, za katere me je opeharil neki lopov. Pričel sem pomivati posodo, povsopel sem se do sluge v hotelu, štedil sem z vsako paro, ne da bi se bil privoščil najmanjšo zabavo. Nisem pušil, ne pil in

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Vozili so seboj vse potrebno za filmanje izrednih dogodkov, živalskih posebnosti in sploh vsega, kar bi doživeli med vožnjo ter med bivanjem in iskanjem po samotnih otokih. Če bi tudi zaklada ne našli, bi naj pokrili izkupiček za potni film vse stroške ekspedicije. Raziskovalci niso bili vezani na čas vrnitve. Vso odgovornost sta prevzela poleg ladijskega kapitana oba brata družabnika John in Jack Stackleton. Člani ekspedicije so se pred odhodom do dobra med seboj spoznali, da spoprijateljili, da bi bil eden drugemu v resnično pomoč za slučaj potrebe in nevarnosti.

Začetkom aprila 1925 so ostavili gospodje Los Angeles in so se ukrcali na jahto »George Washington« v luki San Pedro, ki je pristanišče za Los Angeles.

Po odhodu na prosto morje pustimo našega rudarskega inženjerja, naj pripoveduje, kaj je na

2 tej lepi vožnji po Mehikanskem zapadnem morju videl ter doživel, ker o trpljenju na tem prvem lovu na zaklad ne moremo govoriti. Beleške rajnega prijatelja o naslednji ekspediciji so pisane na udobno opremljeni ladji in radi tega jih pri našam po možnosti dobesedno po nemškem izvirniku.

»Mehikansko morje ob solnčnem vzhodu, skozi celi dan, ob zatonu solnca ter v mesečno zvezdnati noči je v aprilu nepopisno čarobno. Povsem mirna vožnja ob pišu prav lahne sapice, ki je preganjala noč in dan morečo vročino, je poživila nas vse, ki smo pluli s precejšnjo brzino, da doživimo med potjo ter na cilju nekaj posebnega, novega ter izrednega čemur bi se naj čudil celi svet.

Vsi nezaposleni smo se rinili v kabino za zemljevide, kjer nam je razlagal kapitan, katere samotne otoke bomo videli, na katerih se izkrcali, da proučimo ter filmamo izrednosti. V prvi vrsti je naglašal, da se odlikuje Mehikansko morje glede morskih velikanov. Nekatere od teh

Ko je šel Ljubša iz sodnega poslopja od razprave, je izmaknil pod sodiščem kolo in je bil radi tega obsojen 18. julija nepogojno na 1 leto in so ga odvedli pazniki iz sodne dvorane v zapor.

Nehvaležni hlapec. Brezposelni Ivan Vuk je prišel letos januarja k posestniku Jožetu Krajncu v Lancovi vasi in prosil za delo. Dobri gospodar je vzel Vuka za hlapca, a ta mu je izmaknil iz omare izkupiček za vole — tri tisočake in pobegnil. Nehvaležnega hlapca so prijeli in 19. julija je bil v Mariboru obsojen na 14 mesecev strogega zapore.

Samomor mesarja. V Novem mestu se je ustrelil 32letni mesar in krčmar Jožef Pogorevčnik. Vzrok samomora neznan. Pogorevčnik je rodom iz Starega trga pri Slovenjgradcu in je že bil zaposlen svoj čas v Mariboru na Slomškovem trgu kot mesar, na Pobrežju in na Košakih.

*

Slovenska Krajina.

Tišina. V nedeljo 15. t. m. smo imeli pri nas slovesnost nove svete maše, ki jo je daroval Vsemogočnemu g. Alojziju Šostarec iz Sodišnice. Slavnostni pridigar je bil g. Bejek Janko, kaplan v Črensovcih, ki je v svoji pridigi povdarjal zvišenost duhovniškega stanu, težave in tolažbo v duh. stanu. Ljudi se je zbralo od blizu in daleč zelo veliko. Naši ljudje zelo radi hodijo na nove maše in visoko cenijo ter spoštujejo vsakega novomašnika. — Takoj po novi maši so uprizorili tišinski gasilci lepo igro »Cvetina Borogradska«. Obisk je bil zelo dober in tudi igralci so podali svoje vloge v splošnem dobro. — Tudi fantov se je zbralo ob priliki nove maše veliko. V Žokšovi gostilni na Tišini je bilo tudi nekaj fantov, ki so izvali prepir, pa bi skoraj »gor plačali«. Orožniki so naredili red in menda je bilo tudi fantom dovolj.

Dolnja Bistrica. Veliko se je govorilo letos spomladi o regulaciji Mure. Spisali so skupaj že tudi delavce in trdilo se je, da je denar za regulacijo že na razpolago. Na javnem shodu se je povdarjalo, da se nam ni nič obljubljalo,

redkih živali se podijo ter plavajo samo še tod, druge zopet nastopajo v takih množinah, kakor jih je najti težko v kakem drugem morju na svetu. Morska žival hoče imeti svoj mir in baš v Mehikanskem morju ga ima. To morje je bolj izven prometne črte za potniške, tovarne ter ribiške ladje in radi tega se je zbralo tukaj vse, kar beži pred največjim sovražnikom ter uničevalcem živalstva, pred — človekom. Kapitan je nam slikal iz lastnega doživljanja, kako bomo kmalu lahko videli orjaškega morskega slona, ki je že povsod na svetu iztrebljen, le tukaj se še solnči po samotnem pesku otoka Guadelupe. Mehikanska vlada je namreč strogo prepovedala lov na tega sicer povsem nedolžnega morskega velikana. Srečali bomo morskega hudiča, čolnom ter lesenim jadrnicam silno nevarno ribo žagarico, velikanske morske želve, kite itd.

G. kapitan nas je znal tolikanj navdušiti za pomorsko redko živalstvo, da smo kar koprneli radovednosti, kedaj in kje bomo srečali te iz drugih morij baš semkaj pribegle velikane.

Zgodaj zjutraj me je poklical na krov pred solnčnim vzhodom naš fotograf Bill. Pokazal je

Romarjem na Brezje.

Legitimacije smo razposlali. Ako jih bi kdo ne dobil, naj piše takoj po nje. Prijave so zaključene in prosimo, da ne pošiljate ljudi na vlak, ki niso prijavljeni, ker bodo plačali dvojno kazen. Legitimacije ne pozabite doma, na odhodni postaji jo dajte žigosati. Na Brezjah bomo na njo potrdili, da ste bili resjori. Glede otrok smo že pojasnili: do 4 let so povsem prosti, nad štiri plačajo kot vsak odrasli. Vsa druga navodila dobite v vlaku. Pripravljalni odbor.

temveč spravilo, pa žal ne vidimo nikjer nič, kar bi nam kdo spravil. Mura teče svojo pot in dela kmetom škodo, vse govorice o regulaciji so pa utihnile. Kaj je vzrok, da se Mura še vedno ne regulira?

Grensovci. Zadnjič smo poročali, da je dobil »Slovenski gospodar« v naši fari 10 novih naročnikov, danes vam pa sporočamo, da smo dobili v tem mesecu že 51 novih naročnikov

Zarje mladinskega gibanja.

Franjo Tanjšek, št. Andraž pri Velenju.

Po slovenski zemlji se v Krista in Božje Matere imenu družijo osamljena srca, da postanejo cor unum et anima una — eno srce in ena duša. Iz razbitih kamenčkov se gradi veličasten hram krščanske organizacije, dom večne prosvete. Na njegovem slemenu pa blesti križna roža iz listov združenega slovenskega katoliškega ljudstva. Tak hram ni delo enega dne, ne enega rodu. Doba narodovega življenja je delavnik njegovih gradivcev. Marsikomu

z roko proti levi na zameglene obrise otoka, ki se je dvigal 1300 m nad morsko gladino. Še le proti poldne smo pripluli tako blizu, da smo začeli križariti krog severnega rta otoka. Pripeljali smo se pred samotni otok Guadelupe, katerega so si izbrali morski sloni za svoje poslednje pribežališče. Jahta je zmanjšala brzino, da bi ne zadela ob kako skalo, ob katerih so se odbijali valovi ter vprizarjali na vseh koncih ter krajih mično prikazen mavrice v najbolj solnčnem opoldnevu. Blížali smo se bolj peščenim obali. Skozi daljnoglede smo napenjali oči s krova. Zagledali smo na pesku par ogromnih črnih mas, ki so se mirno solnčile ter predajale počitku, ne meneč se za prihod radovednežev.

Radi plitvine morja je morala ladja spustiti sidro dalje proč od otoka. Spustili so z jahte čoln na jadra. Prav vsi raziskovalci smo se odločili, da se popeljeemo v čolnu na otok in si ogledamo od blizu živalsko redkost — morskega slona, ki živorari tukaj v zadnjih preostankih nekoč po vseh toplejših morjih razširjenega mogočnega živalskega plemena.

Pristanek z čolnu nam je uspel brez vsah

za »Slovenskega gospodarja«, in sicer v Črensovcih 16, v Gornji Bistrici 16, v Sr. Bistrici 13, v Dol. Bistrici 4, v Trnju 1 in v Žižkih 1. Novoročniki se še vedno oglašajo. V naši fari ima sedaj »Slovenski gospodar« 85 naročnikov. K novemu letu bomo visoko prekoračili številko 100. Tako velikega uspeha nihče ni pričakoval. Hvala lepa vsem naročnikom!

Žižki. Gasilski svetek 15. t. m. so svetili tudi naši gasilci. Pa je bilo menda malo gasilskih čet širom dravske banovine, ki bi obhajale svoj svetek tako, kot so ga naši gasilci, ki so pristopili v krogih k skupnemu svetemu obhajilu. Posnemanja vredno!

Sobota. V sredo 18. t. m. je imelo »Slov. kat. akad. društvo Zavednost v Prekmurju« v Soboti izredni občni zbor. Vreme je bilo slabo, zato obisk ni bil polnoštevilčen. Razpravljalo se je o podpornem odseku, o težavah naših studentov, o »Prekmurškem akad. klubu« itd. Izvolil se je nov odbor. Želimo, da bi se mogli vsi sklepi tudi uresničiti.

Bogojina. V nedeljo 29. julija bo pri nas pe novo sveto mašo g. Jožef Berden, pridigar mu bo stric Berden Andrej, župnik v Martjančin.

pade sredi dela iz rok težko kladivo, ki z njim kleše mramorne sklade, skali se oko, preden zagleda dovršeno svedovje. A blagor mu, kdor v zvesti dnini ogladi le en kamenček, pridene le zrnček skupnemu domu.

Te pomembne besede, ki jih je govoril naš nepozabni dr. Janez Ev. Krek dne 15. septembra l. 1904. na vseslovenskem mladinskiem shodu na Brezjah, nam jasno pričajo o velikem delu, ki ga je vršila takratna mladina. Leto prej pa so se že vršili enaki mladinski shodi na Ptujski gori, pri Sv. Trojici v Slov. goricah in v Petrovčah. To je bilo veličastno mladinsko gibanje, kojega sadovi ostanejo trajni. Da je bil zlomljen silen pritisk nemštva, ki je bilo vztrajno na delu, da zaslužni celokupni naš narod, da za vedno zatre njegove šege, navade in jezik, se imamo zahvaliti edino takratni mladini in njenim voditeljem. Kdor prebira teda-

ne plesal. V starosti 20 let sem posedal premoženje 75425 dolarjev. Umrl mi je stric, s katerim si nisva bila dobra in mi je zapustil 3 milijone v železniških delnicah. Posnemajte me, gospodje!

Čudovita puška.

Raziskovalnemu zavedu v Kanadi je uspelo, da je znašel puško, koje krogle prekašajo glede učinka vse tozadnje dosedanje iznajdbe. Krogla posedla aluminijasto kapico, predrve vsak jekleni oklep in celo takega, ob katerem so se dosedajni izstrelki komaj neznatno osmeknili. Vojak-pesec, ki bo oborožen s čudovito kanadsko puško, bo lahko onemogočil protitiranje oklop-

nje letnike mladinskih listov, vidi, kako ogromno je bilo delo, ki ga je mladina tedaj vršila. Takrat so mladeniči tekmovali med seboj v delu; cincarjev in nergačev niso poznali. Njihovo geslo je bilo: Na slovenski zemlji naj gospodarijo Slovenci; na svoji zemlji ne trpimo tujcev, še najmanj pa nemškutarjev!

Nastopila pa so leta grozote, ki tudi takratnemu živahnemu mladinskemu gibanju niso prizanesla. Večina najboljših slovenskih sinov je morala na bojišča, od katerih je premnogo našlo tamkaj svoj grob. Pretežna večina poprej neumorno delujočih društev in organizacij je utihnila in zaspala.

Vsakega gorja pa mora biti enkrat konec in tako je bilo tudi svetovne vojne. Znašli smo se v svobodni narodni državi. Zopet smo svobodno zadihali, zopet so se polagoma začele vzbujati naše mladinske organizacije. Njim na čelo pa se je postavil rod, ki je bil preizkušen v trpljenju in strahotah štiriletnih vojne. Vendar pa je minilo še skoro deset let, da se je naše mladinsko gibanje povzpelo do predvojne živahnosti.

Nastopila pa je nova doba in ž njeno nove naloge. Kjer ni prosvetnih društev, so se fantje združili v delovne skupine pod praporom Katoliške akcije. Z vsem mladinskim ognjem se udeležujejo na polju splošne ljudske prosvete. Pri tem delu jih vodijo vzgledi njihovih predvojnih prednikov ter njih voditeljev. Osamosvojitve od tujstva ter narodna in državna svoboda je bil cilj, za katerega je delala mladina v preteklosti; vsestranska duševna in telesna izobrazba ter gospodarska okrepitev pa je cilj, za čigar doseg bo delala v bodočnosti.

*

Nov in prvi dom Kat. akcije. Župnija Stari trg pri Slovenjgradcu in obenem tudi vsa ta dekanija je v nedeljo, dne 15. julija t. l. proslavila pomemben dogodek, o katerem čutim

potrebo, da napišem nekaj vrstic o tem dogodku, ter ga tako predočim naši širši katoliški javnosti. Blagoslovitev novega doma Kat. akcije. Otvorjen je ponos staroteške župnije in cele dekanije. Želimo, da bi bil ta dom res pravo zatočišče vseh dobrih katoliških župljanov, naj bo izbirališče in vrelec prave krščanske izobrazbe in omike tudi vsej dekaniji, bodisi v prosvetnem, duševnem, moralnem in gospodarskem smislu. Vi vsi, ki hočete biti dobri katoličani, pa se v zahvalo našemu graditelju odzovimo hvaležno, da nam je dal pripraviti tak dom s tem, da bomo vedno in ob vsaki priliki napolnili dvorano do zadnjega kotička, ter mu tudi z dejanji pomagali pri njegovem trudapolnem ter požrtvovalnem delu. Bog pa naj blagoslovi ves njegov trud in delo, da bi mnogo uspeha imelo! Bog živi!

Laporje. Naša fara priredi 5. avg. ob treh popoldne na prostem ob cerkvi in kaplaniji veličastno ljudsko igro »Izgubljeni sin«. Za njo vlada ogromno zanimanje daleč naokoli in javilo jih je svoj prihod že zelo veliko, posebno iz bolj oddaljenih krajev. Igralo jih bo preko 60, med njimi jezdec v narodnih nošah s fanfarami, godci, vozovi, oficirji, študentje itd. Vsa prireditve se bo sproti filmala, pa ne samo igravci, ampak tudi vse zbrano gledajoče občinstvo. Igra se bo slovesno končala v cerkvi z zvonjenjem in orgljami, kamor gremo h koncu vsi med petjem zahvalne pesmi. Ves nastop pripravlja g. bogoslovec Petančič.

Solčava. V prosvetnem oziru ne spimo. Sedaj v poletju seveda počiva prosvetno delo, zato smo se pa bolj živo gibal pozimi. Na Božič je priredilo prosvetno društvo igro »Pri kapelici« in otroško »Pred jaslicami«, ki sta bili podani v splošno zadovoljstvo občinstva, ki je napolnilo dvorano. Obe igri sta bili po-

novljeni ob prav lepi udeležbi na praznik Sv. Treh Kraljev. Cerkveni pevski zbor je nastopil v predpustnem času s spevoigro »Srce in denar«. Vsi peveci so ob lepi udeležbi občinstva prav častno rešili svojo nalogo. Prvo nedeljo v maju so Prosvetno društvo, Dekliška Mar. družba in cerkveni pevski zbor priredili Materinski dan. Spored je bil lep in bogat. Mnogi so bili ganjeni do solz. Udeležba pa je bila toliko kakor še nikdar. Vse po hodniku so stali ljudje. Da je spored občinstvu res ugajal, je najlepši dokaz, da se ljudje po končanem sporedu niso hoteli raziti. Še in še so zahtevali.

Zalec. Katoliška mladina žalske župnije priredi tudi letos v nedeljo, dne 29. t. m. svoje izletniško romanje na priljubljeno Uršlogoro pri Slovenjgradcu. Odhod ob 10. uri z vlakom do Šoštanja, od tam peš. Zvečer ob večni luči večernice, prilika za sv. zakramente, drugo jutro sv. maša po namenu zletnikov. Vabimo vse svoje prijatelje in somišljenike, da se nam pridružijo.

Št. Jurij ob juž. žel. Med našo katoliško mladino se je začelo razvijati bujnejše versko življenje, odkar se je pred kratkim ustanovila fantovska kongregacija in se je ob priliki prihoda naših novomašnikov z izvrstnim uspehom priredila verska igra »Slehernek«. Kakor se čuje, hočejo naši igralci igro ponoviti. Veliko zanimanje vlada tudi za nameravan zlet na Uršlogoro pri Slovenjgradcu, ki ga priredi naša mladina v nedeljo, dne 29. t. m. Z jutranjim vlakom odhod v Petrovče, kjer bo sv. maša; ob 10. uri z vlakom proti Šoštanju, kjer jo mahnemo peš. Zvečer bodo večernice in drugo jutro sv. maša. Vabimo vse naše prijatelje, da se nam pridružijo, ker obeta biti zlet zelo prijeten. Naši dobri dijaki so nam obljubili na zletu prijetno zabavo. Torej na svideenje!

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo 15. t. m. je daroval pri nas novo mašo g. p. Gabriel Škof. Bil je to lep dan za vso župnijo. Novomašnik je doma iz skromne delavske družine.

Pa so mu Šentpeterčani pripravili prav lepo primicijo, da bo ostala v spominu njemu in nam. Slavnostni govornik mu je bil stolni prošt dr. Maks Vraber. Drugo sv. mašo pa je opravil v kapelici Matere božje na Metavskem hribu, katero sta za to priliko dala popolnoma prenoviti posestnika Krepek Anton in Marija. Vsled neugodnega vremena je bila kapelica blagoslovljena mesto v nedeljo popoldne v

nemu avtomobilu in tanku. Početna hitrost krogla znaša 2000 m na sekundo, kar znači trikratno brzino dosedanje navadne krogle iz puške.

==

80letnica železnice preko Semmeringa v Avstriji.

Leta 1848 so pričeli graditi železnico preko Semmeringa, kojega sedla so visoka 980 m, kar je pomenilo za tedanje čase nekaj izrednega. Po preteku 6 let 22. junija 1854 je bila semmerinška železnica predana prometu. Omenjena zveza je stala 22½ milijona staroavstrijskih gl. Njen največji vzpon znaša 1:40. Njena najvišja točka je 897 m, semmerinški predor je dolg 1430 m, pre-

težkoč. Previdno smo se plazili preko skal proti onemu delu obali, kjer so se solnčili sloni. Že prvi pogled na dvanajstorico nam je povedal, da gledamo res nekaj predpotopno velikega. Vsak slon je meril od nosa do konca repa 3 do 5½ m. Počivali so na pesku vsi v istem položaju in po 30 korakov eden od drugega.

Če smo hoteli filmati mirno počivajočo družbo orjakov, smo jih morali razgibati na kak način. Metali smo po uravnavi filmskega aparata kamenčke v zaspance. Ogromne lenobe se niti zmenile niso za zadetke. Le nekako grgranje je bilo čuti iz njihovih globokih trebušnih votlin.

Bližali smo se živalim od zadaj in jih skušali zbuditi iz spanja z debelejšim kamenjem. Vsi smo prasnili nazaj, ko je eden odprl žrelo, ki je bilo dovolj prostorno, da odgrizne z enim stisom človeško glavo. Slon se je postavil na prvi plavuti, začel tolči s ploskastim repom in je gledal jezno na nepričakovane motilce miru.

G. John Stackleton je kot izurjen Amerikanelec zavihtel laso, ki je svišnil po zraku in se zadrnil slonu krog vratu. Vsi smo nategnili dolgo ter močno vrv, da bi zadržali besno grgrajočo

žival in spravili nekoliko življenja v film: »Borba z morskimi sloni«. Naša skupna moč je zaleгла toliko, kakor bi hotel eden človek z rokami zaustaviti navzdol se valečo veliko skalo. Pesek nam je zdrčal izpod nog, ko se je v laso ujeti slon obrnil in nas je položil vse z eno kretnjo po tleh. Nameril je glavo proti morju, začel je tolči z repom po pesku, upiraje se na prvi plavuti in siliti proti valovom. Pobrli smo se z vso naglico, hitro zgrabili za vrv, da bi jo omotali krog kake skale in bi vsaj na ta način nekoliko zadržali dobrosrčnega goljata.

Vsi naši naporji so bili zaman. Slon je nategnil krog skale omotani motvoz, ga odtrgal liki sukanec in izginil v penečem valovju. Kmalu po potopljenju se je zopet prikazal, se ozrl proti nam, odprl žrelo, posmehljivo zarenčal in je pričel briti norce iz nas slabotincev.

Med tem, ko smo imeli opravka z enim slonom, se je predramila tudi ostala družina. Zapustivši begunca in ozrši se po drugih, smo zapazili, kako so čakali na nas, podpirajoč se s sprednjimi plavuti in bili visoki najmanj 2½ m. Enajst razdraženih orjakov v nevarno zravna-

pondeljek, ter je isto blagoslovil domači g. župnik Tkavc Anton. Popoldansko pobožnost v kapelci pa je opravil dekan g. Sagaj Alojz iz Hoč, ki je tudi blagoslovil ves prenovljen križ v Trčovi, katerega sta dala prenoviti posestnika Ferlinc Sima in Julijana. Šentpeterčani so pokazali ob tej priliki ponovno, da so Bogu vdano ljudstvo. — Sadna kupčija se je že pričela. Kupcev je dovolj, a sadja primerna malo. Za zgodnje sorte jabolk se obeta Din 1.50 do 1.75, pa še upamo na boljše cene. Zato se pa nočemo nič prenačljati s prodajo, tembolj ker je letos sadje res lepo. Tudi vinske gorice še kažejo dobro. Bog nas obvaruj hudega vremena, pa bodo kleti vsaj deloma zopet polne žlahtne vinske kaplice. — Naše prosvetno društvo »Skala«, ki je bilo svojčas razpuščeno, še vedno ni vpostavljeno. — Občina Sv. Marjeta ob Pesnici — del iste je vsočlan k št. Petru — je baje sklenila popolno izločitev iz tuk. šolskega okoliša in všolanje otrok v šolo k Sv. Marjeti ob Pesnici. Ta korak bi bil morda iz gospodarskega ozira umesten, a vendar je večina Grušovčanov in Dragučovčanov proti temu. Razlogi zato so različni, kot bližina k št. Petru, drugič šola šolskih sester (dekliška), ki slovi daleč naokrog kot vzoren šolski zavod, kamor starši radi pošiljajo svoje hčerke in ker tudi cerkveno pripadajo ti kraji šentpeterski župniji. No, pa upajmo, da se bo ta zadeva rešila tako, kakor bo všeč ljudstvu. — Sedež žandarmerijske postaje se je prenesel iz št. Petra na Košake, pač pa se je ustanovila ekspozitura pri Sv. Martinu. Tako je sedaj št. Peter brez občine, žandarmerije, okrnitev šole, če bi se izvedel zgoraj naveden sklep, tako da bi št. Peter s svojo slavno zgodovino mnogo izgubil.

Devica Marija v Pušcavi. Res bo puščava sedaj, ko je nas zapustil g. organist Joško Krepek. Bil je vzgleden mladenič in prijatelj lepega petja, katerega je vodil s požrtvovalnostjo skozi šest let. Priljubljen je bil domačinom in drugim, zato ga Bog čuvaj na njegovih potih. — Žalostno so zapeli zvonovi v pondeljek 16. julija, ko so spremili v obilni udeležbi k večnemu počitku Marijino družbenico Micko Rutar. Pokojna je dalj časa bolehal za jetiko, kateri je pa v kljub zdravljenju podlegla. Poklical jo je Vsemogočni v dekliški dobi

pred sodbo, ki pač ni bila težka. Rajna je bila vzgledna in ponižna, zato ji veljajo besede — pravičnih spomin je večni!

Sv. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo 15. julija je priredila naša domača Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani po rani sv. maši strokovno gospodarsko predavanje o zavarovanju sploh. Skrajno žalesten je bil začetkom obisk poslušalcev, a proti koncu se jih je nabralo že nekaj več. Prvi je predaval ravnatelj podružnice v Celju g. Mihelčič, in sicer o pomenu zavarovanja in o načinu zavarovanja. Ob tej priliki je povdarjal dejstvo, kako malo se ljudje zanimajo za to važno gospodarsko panogo, dasi ravno so časi najhujše krize. Glavna jim je stvar, da so zavarovani, ne vedo pa, zakaj so zavarovani, in kako so zavarovani. Dotični, ki so predavanje poslušali, so gotovo sklenili, ako se dosedaj niso za to posebno zanimali, da hočejo od sedaj naprej obračati večjo pozornost glede zavarovanja in da bodo vedeli, zakaj plačujejo vsakoletne premije. Zeleti bi bilo, da bi vsi tisti, ki so predavanje poslušali, ne obdržali samo zase, temveč se o tem razgovarjali tudi pri sosedih in prijateljih. Iz Puščavske župnije se je udeležil predavanja posestnik g. Jakob Vitzman. Upamo, da bo svojo razumno besedo zastavil onim, ki na predavanju niso bili. Naš že nekdanji prijatelj, sedaj glavni zastopnik Vzajemne zavarov. g. Žebot pa se je dotaknil vprašanja: kje naj se zavarujemo? Veliko je zavarovalnic, ki nosijo različna lepa imena naših rek in gošč itd., a naša prava domača zavarovalnica je edino »Vzajemna v Ljubljani«. Njen že 33letni račun obstoja nam jasno priča, da zavod danes razpolaga že z ogromno rezervo ter je eden najmočnejših v Jugoslaviji. Številne zahvale o polnem izplačilu zavarovalnih vsot nesrečnim pogorelcem pričajo, da je Vzajemna zav. najboljši naš zavod. Torej vsi šentlovenčani in Puščavčani ter okolica vedite, da je takorekoč vaša narodna vzajemna dolžnost, zavarovati vse svoje premoženje pri domači zavarovalnici. Znano je, da se po raznih tujih zavarovalnicah iz naše države potom premij izplačuje nad 400 milj. dinarjev letno. Pomislimo, koliko je to denarja, ki gre iz naše države in iz prometa. Našim kmetom, posestnikom, trgovcem in obrtnikom pa polagamo na srcu, naj ne poslušajo

vsakega agenta, ki mastno govori, temveč naj mu odločno rečejo: jaz sem ali bom zavaroval pri domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani po zastopnikih g. Pušnjaka in Ladineka.

Sv. Ana v Slov. goricah. Poročil se je Viktor Zemljič, prej strežnik v bogoslovju, z Ano Breznik v Ledniku v pondeljek, dne 16. julija 1934. Isti dan po poroki je bila v hiši posvetitev presvetemu Srcu Jezusovemu. Godbe in plesa ni bilo, a kljub temu so bili gostje dobre volje in so darovali skupaj 302 Din za uboga dijaka R.

Sv. Jakob v Slov. gor. V tretje gre rado. Ta izrek se je dobesedno izpolnil pri nas, ko je prihrumel 13. julija strašen vihar s točo. Tako so letos zopet in to nekateri že tretjič zaporedno uničeni naši vinogradi. Ne vemo če kdo, ki ne pozna naših razmer, razume, kako strašen udarec je bil letos to za nas. Vsi z obupnim srcem gledamo v bodočnost — gospodar in delavec. Kako naj sedaj vsaj za silo ustrežemo nalogu davčne oblasti, ki nam pride te dni prodajati našo borno živino in druge potrebščine.

Sv. Boltenk v Slov. goricah. Zares zaslužen je bil izredno lep pogreb, ki ga je imel pokojni Franc Horvat, pos. in gostilničar tukaj. Ves bližnji in daljni okoliš je poznal tega marljivca, skrbnega, ter za vse dobro vnetega gospodarja. Kot dober krščanski mož zasluži tudi skromen spomenik v »Slov. gosp.«. Odkar že stoji daleč znana pokojnikova hiša, je bil vedno njega zvesti naročnik. Tudi njegov sin in oba zeta so vedno v vrstah katoliških mož, in sicer med dejansko udeležujočimi. Vso hvalo in priznanje pa mu je dolžna domača hranilnica in posojilnica, kateri je dolga leta načeloval v presledkih, pa bodisi kot načelnik nadzorstva ali tudi načelstva. Pred 25 leti je bil med njenimi prvimi ustanovitelji. Koliko časa in truda je žrtvoval procvitu zadruge, vedo le njegovi sovrstniki. Še v svoji zadnji nedolgi boleznii je vedno kazal mnogo zanimanja za njo, ter že težko čakal skorajšnjega konca neznosnih denarnih razmer pri Zadruzi. Naj mu milosten sodnik v nebesih obilo poplača vse njegove trude za obči blagor!

Sv. Boltenk pri Središču. Dne 16. julija smo pokopali obče spoštovanega g. Martina Trstejnaka, posestnika, trgovca in bivšega gostilni-

nem položaju ni bila šala! Živali so odprle na stečaj žrela, zagrgrale votlo, začele klopotažice pokati s čeljustmi in mi junaki vsak za svojo skalo! Sloni so se vrteli jezno po pesku, iskali z očmi nevarnost in so se zakotali vsi v smeri proti fotografu, ki je še vedno vztrajal na svojem mestu in snemal naš boj z morskimi sloni. Živali bi ga bile razteple z aparatom vred v solnčni prah, da ni poiskal pravočasno kritja večje skale.

Cela čreda se je zavalila proti morju, zginila v valovju, se prikazovala, pa zopet potapljala, dokler nam ni zginila izpred oči.

Posnetke našega srečanja z redko morsko prikaznijo smo imeli na filmu. Naš namen je bil dosežen v polni meri. Zbrali smo svoje od strahu razmetane ude in odjadrali proti jahti, s katere nas je zasmehoval g. kapitan.

Na jahti nam je pokazal kapitan leta 1874 tiskano knjigo o morskih sesavcih. Tamkaj smo čitali: »Z ladje »Mary Helen« leta 1852 harpunirani in ujeti morski slon samec je bil 5½ m dolg in je dal 1000 l čiste masti. To olje je za mazanje boljše nego od kita in drugih večjih rib. V sve-

tilki gori s svetlim, nekadečim in ne smrdečim plamenom. Radi neprestanega zasledovanja so te živali iztrebili in le zadnji ostanki so se zatekli v kalifornijske vode.«

Mnogo pozneje so odkrili samotni, neobljudeni otok Guadelupe kot zatočišče teh orjakov, ki niso po svoji miroljubni naravi tako oboroženi, da bi se lahko ubranili človeškega preganjalca.

Morski slon se bori samo med sotovariši. Ti boji so omejeni le na čas parenja in jih povzročajo samice, ki se strnejo takrat v cela krde. Samci ženini se bojujejo med seboj za zmago. Samo zmagovalcu je priznано dostojanstvo, da se lahko imenuje očeta bodočega potomstva. V boju premagani samci se zatečejo na samotne peščene obale, kjer si lečijo rane in upajo v bodočem letu na zmago. Samica je mnogo manjša od samca in meri v odraslem stanju 3 m, med tem ko doseže lahko samec celo dolžino 6 m. Samica ima le po enega mladiča in traja doba nosnosti eno leto.

Jalje sledi.

mostenih je 26 prepado in most preko »Kalte Rinne« je dolg 184 m in visok 46 m.

Krt in pijavka.

Krt pogine, če bi moral vzdržati brez hrane 24 ur. Pijavka se lahko enkrat nasiti za 6 mesecev.

Statistično dokazano je, da pride na 100 ljudi 5 levičnikov. Levičarstvo je navadno spremljano od jecljanja.

V londonskem živalskem vrtu ali zverinjaku zmečejo zverem letno 300 ton konjskega mesa.

Največ upokojujencev ima danes svobodna Irska. Vsak peti Irec prejema nekako pokojnino.